

Câu 1 (2,0 điểm)

Cảm nhận về giọt nước mắt của nhân vật ông Hai qua các đoạn trích sau:

“Nhìn lũ con, tủi thân, nước mắt ông lão cứ giàn ra. Chúng nó cũng là trẻ con làng Việt gian đấy ư? Chúng nó cũng bị người ta rẻ rúng hắt hủi đấy ư?”

... “Thằng bé giơ tay lên, mạnh bạo và rành rọt:

- Ủng hộ Cụ Hồ Chí Minh muôn năm!

Nước mắt ông lão giàn ra, chảy ròng ròng trên hai má.”

(Trích “**Làng**”, Kim Lân)

Câu 2 (3,0 điểm)

“Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố”.

(Trích **Nhật ký Đặng Thùy Trâm**)

Suy nghĩ của em về câu nói trên.

Câu 3 (5,0 điểm)

“Niềm vui của nhà văn chân chính là được làm người dẫn đường đến xứ sở của cái đẹp.”

Hãy khám phá “xứ sở của cái đẹp” qua bài thơ “**Sang thu**” của Hữu Thỉnh (Ngữ văn 9, tập 2).

-----**Hết**-----

Họ và tên thí sinh:....., Số báo danh:.....

Chữ ký của giám thị 1:....., Chữ ký của giám thị 2:.....

A. YÊU CẦU CHUNG

- Giám khảo phải nắm được nội dung trình bày trong bài làm của thí sinh, tránh đếm ý cho điểm. Vận dụng linh hoạt *Hướng dẫn chấm*, sử dụng nhiều mức độ điểm một cách hợp lý, khuyến khích những bài viết có cảm xúc, sáng tạo.
- Học sinh có thể làm bài theo nhiều cách nhưng nếu đáp ứng những yêu cầu cơ bản của đề, diễn đạt tốt vẫn cho đủ điểm.
- Điểm bài thi có thể cho lẻ đến 0,25 điểm và không làm tròn.

B. YÊU CẦU CỤ THỂ

Câu 1 (2,0 điểm)

Học sinh có thể trình bày theo cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các ý cơ bản sau:

- “*nước mắt ông lão cứ giàn ra*” thể hiện tâm trạng đau đớn, tủi nhục vì nghe tin làng ông làm Việt gian theo Tây, vì nghĩ các con còn nhỏ rồi đây phải chịu cảnh rẻ rúng hắt hủi của mọi người. Đó là giọt nước mắt của lòng tự trọng, của tình thương con và tình yêu làng tha thiết. (0,5 điểm)
- “*nước mắt ông giàn ra, chảy ròng ròng*”: vì xúc động, vì hạnh phúc khi nghe con trả lời ủng hộ Cụ Hồ. Đứa con nhỏ đã nói hộ tiếng lòng của ông, một người thủy chung với kháng chiến, luôn biết ơn Cụ Hồ. Đó là giọt nước mắt của niềm vui và tự hào. (0,5 điểm)
- Giọt nước mắt của ông là giọt nước mắt của con người luôn nặng lòng với quê hương, Cụ Hồ, kháng chiến và là biểu hiện đẹp đẽ của phẩm cách làm người ở người nông dân trong kháng chiến chống Pháp. (0,5 điểm)
- Những giọt nước mắt của ông Hai là chi tiết nghệ thuật độc đáo, được miêu tả tinh tế, bộc lộ chiều sâu nội tâm của nhân vật. Qua đó, Kim Lân thể hiện thái độ trân trọng phẩm giá của con người. (0,5 điểm)

Câu 2 (3,0 điểm)

a. Về kĩ năng

Biết cách viết bài văn nghị luận xã hội, bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, có sức thuyết phục, văn viết mạch lạc, trong sáng, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.

b. Về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách nhưng cần đảm bảo các ý cơ bản sau:

Nội dung	Điểm
Giới thiệu vấn đề cần nghị luận	0,25
Giải thích câu nói - <i>Giông tố</i> : chỉ những gian nan thử thách hoặc những thất bại, đổ vỡ trong cuộc sống . - “ <i>Đời phải trải qua giông tố</i> ”: Đời người luôn phải đối mặt với những khó khăn thử thách. - “ <i>Không được cúi đầu trước giông tố</i> ”: không được buông xuôi chán nản, chấp nhận thất bại . -> <i>Ý nghĩa của câu nói</i> : đề cao nghị lực, bản lĩnh sống, ý chí vươn lên của con người khi phải đối mặt với những khó khăn, thử thách trong cuộc đời.	0,5
Lý giải - Cuộc sống không phải lúc nào cũng bằng phẳng, thuận lợi, mà nhiều khi con người phải đối mặt với những chông gai, thử thách, thậm chí cả thất bại. - Gian nan thử thách trong đời chính là môi trường tôi luyện con người trưởng thành. Dù phải đối mặt với những khó khăn, trở ngại, con người đừng bao giờ đầu hàng số phận mà phải cố gắng vượt qua để sinh tồn và phát triển, xây dựng cuộc đời tốt đẹp hơn. - Ý chí, bản lĩnh sống vững vàng sẽ giúp con người thành công; ngược lại không có ý chí, nghị lực con người sẽ nhận sự thất bại, thậm chí là bị hủy diệt. (<i>Dẫn chứng minh họa</i>)	1,5

Khẳng định, bàn bạc mở rộng vấn đề - Câu nói trên là tiếng nói của thế hệ trẻ sinh ra và lớn lên trong thời đại đầy bão táp, sống đẹp và hào hùng; khẳng định một quan niệm nhân sinh tích cực: sống không sợ gian nan, thử thách, phải có nghị lực và bản lĩnh vươn lên trong mọi hoàn cảnh. - Phê phán những người sống không có bản lĩnh, nghị lực, dễ gục ngã trước những khó khăn, trở ngại trên đường đời. <i>(Dẫn chứng minh họa)</i>	0,5
Liên hệ, rút ra bài học	0,25

* **Ghi chú:** Nếu học sinh có những kiến giải riêng, hợp lý, thuyết phục thì giám khảo vẫn đánh giá, cho điểm (không vượt quá điểm tối đa của từng phần).

Câu 3 (5,0 điểm)

a. Về kĩ năng

Học sinh biết cách làm bài văn nghị luận văn học. Vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận.

Bố cục hợp lý chặt chẽ, văn viết mạch lạc, trong sáng, có cảm xúc, không mắc lỗi về chính tả, diễn đạt.

b. Về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo những nội dung cơ bản sau:

	Nội dung	Điểm
1	Giới thiệu được vấn đề nghị luận	0,5
2	Giải thích ý kiến - “ <i>nhà văn chân chính</i> ”: là nhà văn luôn đặt cái đích vào con người, cuộc sống, đem ngòi bút của mình phục vụ đời sống, có ích cho con người. - “ <i>xứ sở của cái đẹp</i> ”: đó là cái đẹp muôn hình muôn vẻ của cuộc đời mà nhà văn phản ánh trong tác phẩm, gợi những rung cảm thẩm mỹ, làm cho con người thêm mến yêu cuộc sống, thêm khao khát hướng tới những gì đẹp đẽ, tốt lành của cuộc đời.	0,5

	->Niềm vui của nhà văn chân chính là được làm người dẫn đường cho bạn đọc khám phá những vẻ đẹp của cuộc sống thông qua các sáng tác văn học. Nhận định trên đã khẳng định về vai trò của nhà văn và tác phẩm với đời sống.	
3	“Xứ sở của cái đẹp” trong bài thơ “Sang thu” - Vẻ đẹp của thiên nhiên lúc sang thu + Đó là phút giao mùa cuối hạ, đầu thu ở vùng quê đồng bằng Bắc bộ trong trẻo, dịu nhẹ với những tín hiệu sang thu rất mơ hồ, mong manh: hương ổi sánh lại, gió thu se se, làn sương giăng mắc nơi đầu thôn ngõ xóm... + Nhà thơ cảm nhận tinh tế sự vận động của thiên nhiên nhẹ nhàng mà rõ rệt: từ khu vườn với những hình ảnh vừa cụ thể vừa vô hình (<i>hương ổi, sương, gió, ngõ</i>) mở rộng đến không gian rộng lớn, bao la (<i>dòng sông, bầu trời, cánh chim, đám mây</i>), cảnh thu đi dần vào tâm tưởng lắng đọng suy tư (<i>nắng, mưa, sấm, hàng cây</i>). -> <i>Bức tranh thiên nhiên mùa thu được thi sĩ cảm nhận tinh tế qua nhiều yếu tố, bằng nhiều giác quan đem đến cho người đọc sự rung cảm, tình yêu với vẻ đẹp của quê hương, đất nước.</i> - Vẻ đẹp của những suy tư, chiêm nghiệm + Từ tâm trạng ngỡ ngàng, say sưa có chút bàng khuâng, tiếc nuối nhà thơ kín đáo thể hiện những suy ngẫm, triết lý về đời người: khi con người từng trải thì cũng vững vàng hơn trước những tác động bất thường của ngoại cảnh, của cuộc đời (<i>Sấm cũng bớt bất ngờ - Trên hàng cây đứng tuổi</i>). Thiên nhiên sang thu hay cũng chính là đời người đã sang thu. + Bài thơ còn gợi những liên tưởng sâu xa về thế sự. Đất nước lúc đó vừa qua thời đạn bom bước vào cuộc sống hòa bình. Những tháng năm sôi động hào hùng lắng lại, thay vào đó là nhịp sống mới. Lối sống của con người cũng có nhiều thay đổi, trời đất sang thu và đất nước cũng sang thu.	3,5 1,5 1,0

	- <i>Vẻ đẹp của hình thức nghệ thuật</i> + Thể thơ năm chữ. + Ngôn ngữ thơ giản dị, hàm súc, tự nhiên. + Hình ảnh thơ đẹp, sáng tạo, giàu sức gợi qua các biện pháp tu từ... <i>* Sang thu, khúc giao mùa nhẹ nhàng, thơ mộng, băng khuâng mà cũng thâm thì triết lí, góp một tiếng thơ đậm thắm về mùa thu quê hương, đất nước.</i>	1,0
4	Đánh giá, khái quát vấn đề - Cái đẹp trong tác phẩm văn học được nhà văn khơi nguồn, kết tinh từ cuộc sống luôn có sức hấp dẫn với người đọc, bồi đắp những giá trị tốt đẹp cho con người. - Xứ sở của cái đẹp trong bài thơ “<i>Sang thu</i>” chính là vẻ đẹp của thiên nhiên, của tình đời làm nên giá trị của thi phẩm và khẳng định tài năng của nhà thơ Hữu Thỉnh.	0,5